

ترجمه کزازی از شاهکار دانته

هر فردی که حتی کمترین علاقه‌ای به فرهنگ و هنر دارد، حتما نام «میرجلال الدین کزازی» را شنیده و توانمندی و تسلط او را در سخن گفتن و نوشتن به فارسی پیراسته از واژگان عربی ستوده است. این استاد زبان و ادبیات فارسی، چند اثر کلاسیک ادبیات جهان از جمله ایلیاد و ادیسه هومر، همچنین انه‌اید ویرژیل را به فارسی برگردانده است. او به‌تازگی اثر کلاسیک دیگری از شاهکارهای ادبی جهان را ترجمه و منتشر کرده است. کم‌دی الهی یا به تعبیر کزازی «خندستان خدایی» شاهکار ادبیات کلاسیک ایتالیا است که به‌عنوان یکی از نامورترین و گران‌مایه‌ترین آثار ادبیات اروپا نیز شناخته می‌شود. نویسنده این اثر، دانته آلیگیری متولد فلورانس است که طبق اطلاعاتی که کزازی در کتابش ارائه داده، در سال ۱۲۶۵ میلادی به دنیا آمده است. شاعر و نویسنده مشهور ایتالیایی در این کتاب که پیش‌تر ترجمه‌هایش در قالب مجموعه سه جلدی در ایران منتشرشده، سفری خیالی به عالم‌های برزخ، دوزخ و بهشت می‌کند و روایت سفرش را نیز با راوی اول شخص ارائه می‌دهد. او در این سفر، راهنمایی را نیز به همراه دارد. در برزخ و دوزخ، شخصیت ویرژیل، شاعر رومی است که دانته را راهنمایی می‌کند. در سفر خیالی این شاعر به بهشت نیز، زنی که دانته عاشقش بوده، او را همراهی می‌کند. نسخه‌ای که انتشارات معین با ترجمه کزازی از این اثر مهم ادبیات جهان چاپ کرده، در قالب یک مجلد است. دانته آثار دیگری هم دارد که البته در سایه کم‌دی الهی قرار گرفته‌اند. به تعبیر کزازی، خندستان خدایی، شالوده زبان و ادب ایتالیایی را ریخته است. کم‌دی الهی، در گونه و ساختار، وامدار نوشته‌ها و سروده‌هایی است که پیش از این سخنور ایتالیایی، در ایران و یونان و ایتالیای کهن یا روم و سرزمین‌های دیگر پدید آمده بوده‌اند و گونه‌ای ادبی را شالوده ریخته‌اند که آن را سفرنامه مینوی و فراسوی می‌توانیم نامید. کزازی در مقدمه‌ای که برای ترجمه‌اش بر این اثر نوشته، درباره بازگردانی آن، نوشته است: «این برگردان خندستان خدایی، آن است که من کامبیاش، بر کامه خویش، بدین برگردان دست یازیدم و آغازیدم. آنچه مرا بدان برانگیخت درخواست پیگیر و پرشور دوستان سخن‌سنج و ادب‌آشنا و زیبایی‌پرست بود که هر زمان مرا می‌دیدند، از من می‌خواستند و در می‌ایستادند و پای می‌فشرده که شاهکار دانته را به پارسی برگردانم.» در قسمتی از سرود بیست و ششم دوزخ، می‌خوانیم: «من بر پل سر بر می‌افروختم تا بهتر بتوانم دید؛ به‌گونه‌ای که اگر خویش‌تن را به تخته‌سنگ نمی‌چسباندم، بی‌آنکه کسی مرا به پیش رانده باشد، فرو می‌توانستم افتاد. راهنمونم، آنگاه که مرا چنان گریبان به پیش دید، گفت: در درون آن آتش‌ها، روان‌ها جای دارند. هر کدام از آن‌ها پوششی بر تن دارند که به آتشش می‌کشند و فرو می‌سوزند. در پاسخ گفتم: استاد! گفته‌های تودل مرا استوارتر و آسوده‌تر می‌گرداند، اما خود نیز، از این پیش، می‌دانستم که می‌باید کار بدین‌گونه باشد و می‌خواستم، گفت: پس در این آتش کیست، آتشی که در فرجام خویش، به دو شاخه می‌شود و چنان می‌نماید که از توده‌همه‌هایی افروخته‌تر می‌آید که اتوکل و برادرش را بر آن می‌سوزانند. استاد مرا گفت: در این آتش، اولیس و دیومید رنج و شکنجه‌شان را برمی‌تابند. آنان با هم کیفر و پادافره را برمی‌تابند، به همان‌سان که در گذشته با هم به سستیز و آویز می‌شتافتند. در درون آتششان، آنان بر نیزنگ و رنگ آن اسب چوین می‌گریند و می‌زانند که بدان، راه به میان باروهای تراپ‌رند و بدین‌سان، هست‌مایه‌والای رومیان، در این شهر، بنیاد گرفت...» کتاب «خندستان خدایی» با ۶۰۳ صفحه مصور، شمارگان ۵۵۰ نسخه و قیمت ۸۷ هزار تومان، توسط انتشارات معین منتشر و راهی بازار نشر شده است.

آخرین کتاب استاد فقید جامعه‌شناسی

انتشارات علمی و فرهنگی به‌زودی کتاب «اخلاقیات شعوبی و روحیه علمی» تألیف زنده‌یاد محمدامین دکتر قانع‌ی‌راد را منتشر و در اختیار پژوهشگران و علاقه‌مندان قرار خواهد داد. دکتر محمدامین قانع‌ی‌راد روز پنجشنبه ۲۴ خرداد در ۶۳ سالگی به علت ابتلا به بیماری سرطان، چشم از جهان فروبست. آثار ارزشمندی از قانع‌ی‌راد بر جای مانده که از جمله می‌توان به «اجتماع علمی و تولید دانش در ایران»، «جامعه‌شناسی رشد و افول علم در ایران»، «تبارشناسی عقلانیت مدرن (قرائتی پست‌مدرن از اندیشه دکتر علی شریعتی)»، «مشارکت سیاسی و اجتماعی نخبگان»، «جامعه‌شناسی کنشگران علمی در ایران» و «هابرماس و روشنفکران ایرانی» اشاره کرد.

۱۴ | کتبی‌نو

ویس‌شتره

کتابگردی

خاطرات یک بازیگر

جکی چان، همان ستاره فیلم‌های هنرهای رزمی با چاشنی کم‌دی، می‌خواهد خاطراتش را منتشر کند. او که می‌گوید آماده است تا ماجراهای بیشتری از زندگی و مسیر حرفه‌ای کاری فوق‌العاده‌اش را با مردم به اشتراک بگذارد، قرار است تا چند ماه دیگر کتاب «هرگز بزرگ نشو» را راهی بازار کند.

از قرار معلوم، خانه نشر «سایمون اند شوستر» حقوق رسمی انتشار این کتاب خاطرات را خریداری کرده است. به گفته جنیفر برگستروم، معاون ارشد خانه نشر «سایمون اند شوستر»، این کتاب روایتی بدون سانسور از تمام اتفاق‌های قابل‌توجهی که برای این ستاره افتاده، خواهد بود. این اتفاق‌ها از دوران جوانی او در آکادمی نمایش چین

آغاز می‌شوند و به تعداد بالای تجربه‌های نزدیک به مرگ چان چه پشت و چه جلو دوربین نیز می‌پردازد. این هنرمند ۶۴ساله همچنین درباره فیلم ساختن در هنگ‌کنگ و هالیوود می‌نویسد و از تقاضانش به‌عنوان یک مرد خانواده می‌گوید. این کتاب اتوبیوگرافی و در عین حال قسمتی از دوران جوانی این هنرمند رزمی کار و بازیگر را پوشش می‌دهد که در آن او به «جمع‌آوری دارایی پرداخت» و به نقش اخیر او به‌عنوان یکی از سفیرهای حسن‌نیت یونیسف اشاره می‌کند. افزون بر این، آوردن نام او به‌عنوان یکی از ۱۰ سفیریتی خبری‌تر جهان توسط مجله معتبر فوربز یکی از تمرکزهای این کتاب خاطرات خواهد بود.

ایان مک‌گرگور، مدیر نشر قسمت کتاب‌های غیرداستانی

«سایمون اند شوستر» در بریتانیا می‌گوید: «من از دهه ۱۹۸۰ تا به حال، یعنی بعد از زمانی که به‌خاطر بروس لی بزرگ و فقید به سمت کونگ‌فو جذب شدم، هوادار بزرگ فیلم‌های جکی چان بوده‌ام و همیشه خواستار آثار بیشتری از او هستم.» مدیر سایمون اند شوستر در بریتانیا بسیار هیجان‌زده است که می‌تواند کتاب خاطرات او را منتشر کند. خود چکی چان درباره کتابش گفته است: امیدوارم کسانی که داستان‌های من را می‌خوانند به این نتیجه برسند که جکی چان هم با‌آخره مردی عادی است که البته شجاعت و تعهد لازم برای انجام دادن کارهای خارق‌العاده را داشته است.

چند پیشنهاد برای والدین برای انتخاب راحت‌تر و مطمئن‌تر کتاب‌هایی که برای بچه‌ها مناسب هستند

تابستانِ کودکانِ تان را پر از کتاب کنید

اگر به دنبال کتاب‌های کودک و نوجوان با محتوای مناسب هستید، سری به فروشگاه‌های کانون پرورش فکری کودک و نوجوان در سراسر کشور بزنید. انتشارات علمی و فرهنگی نیز مجموعه خوبی از کتاب‌های این حوزه را با عنوان کتاب‌های پرنده‌ای منتشر کرده است.

وارد» همانند دیگر جلد‌های این مجموعه، کتاب را با ترکیبی از نقاشی و عکس، تصویرگری کرده است. سومین کتاب، یعنی «از کرم تا پروانه» که به چرخه زندگی پروانه می‌پردازد، پسر و پدری با همراهی گرچه خانگی‌شان در باغچه خانه به دنبال حشره می‌گردند. پسر تعدادی کرم‌روی یک گیاه می‌باید. پدر می‌گوید این‌ها نوزاد یا کرم پروانه هستند. پسری که از کرم‌ها را برمی‌دارد و با کمک پدرش شرایط زندگی مناسب و غذای آن را فراهم می‌کند تا بتواند کرم را در خانه نگه دارد و از نزدیک، رشد آن را مشاهده کند. «الکس رمزی» این کتاب را با همراهی «پل هامفری» نوشته و «کتی اسلیت» آن را تصویرگری کرده است. کتاب «از تخم تا قورباغه» که به چرخه زندگی قورباغه می‌پردازد، آخرین کتاب این مجموعه محسوب می‌شود. داستان این کتاب از آنجا شروع می‌شود که دختری به همراه مادر بزرگش برای گردش به اطراف بکه‌ای می‌روند. دختر در آنجا قورباغه‌هایی را در حال تخم‌گذاری می‌بیند. آن‌ها تعدادی از تخم‌ها را همراه جلبک و آب برکه به خانه می‌آورند و از آن‌ها نگهداری می‌کنند. تخم‌ها پس از مدتی تبدیل به بچه قورباغه می‌شوند. بچه قورباغه‌ها رشد می‌کنند و... این کتاب را نیز «الکس رمزی» با همکاری «پل هامفری» نوشته‌اند «اسارا یانگ» تصویرگری آن را برعهده داشته است. این مجموعه توسط شهرام رجب‌زاده ترجمه و هر جلد آن به بهای پنج هزار تومان توسط انتشارات قدیانی راهی بازار نشر شده است.

اطلاعات جالبی درباره چگونگی درست‌شدن عسل، رویش گیاهان، تبدیل کرم ابریشم به پروانه و مراحل رشد قورباغه به خواننده خود می‌دهد. «از شیره گل تا عسل» نخستین کتاب این مجموعه است که به پرسشی آشنا می‌پردازد: عسل از کجا آمده است؟ کتاب با این پرسش آغاز می‌شود: «زنبورها چطور عسل درست می‌کنند؟» سپس به نحوه جمع‌آوری شهد و گرد گل‌ها توسط این حشرات پر کار، ماهیت شهد، گرده‌افشانی توسط زنبورها، کندو ساختار آن، ساختن عسل، جانورانی که عسل می‌خورند، جانورانی که زنبورها را صید می‌کنند، رابطه زنبورها و خرس‌هایی که سراغ کندوهایشان می‌آیند، انواع رقص زنبورها و معانی آن‌ها و زنبورداری می‌پردازد. نویسندگان کتاب «هلنار رمزی» است که کتاب‌های متعددی با موضوع علوم و طبیعت برای کودکان دارد و «جنی مامفرد» کتاب را با ترکیبی از نقاشی و عکس، تصویرگری کرده است. دومین کتاب این مجموعه، «از دانه تا گل» نام دارد که به روند کاشت، نگهداری و رشد گیاهان می‌پردازد. دختر و پسری به همراه پدرشان در باغچه در حال باغبانی‌اند. بچه‌ها دوست دارند چیزی بکارند. پدر به آن‌ها دانه‌های آفتابگردان می‌دهد و مراحل کاشت شامل زریور کردن خاک، کندن چاله، قراردادن دانه و پوشاندن روی آن را به بچه‌ها یاد می‌دهد. بچه‌ها نمی‌دانند دانه‌ای که کاشته‌اند چیست. پدر از آن‌ها می‌خواهد صبر کنند تا بفهمند. دانه‌ها بعد از دو هفته جوانه می‌زنند و... «رزی هنکین» این کتاب را تألیف کرده و «نیک

برای رده‌های مختلف سنی است. اگر فرزندان به کتاب کاغذی علاقه ندارد، کتاب الکترونیکی و صوتی را هم می‌توانید امتحان کنید. متأسفانه بیش از ۷۰ درصد کتاب‌های حوزه کودک و نوجوان از آثار ترجمه‌ای شکل می‌دهند که این موضوع هم از ضعف‌های حوزه کتاب است. اگرچه ادعای شود نویسندگان خارجی با دیدگاهی جهانی و بین‌المللی کتاب‌های کودک و نوجوان را خلق می‌کنند، اما هر جامعه، فرهنگ و ارزش‌های خاص خود را دارد و بهتر است این موضوع در انتخاب کتاب نیز مورد توجه خانواده‌ها قرارگیرد. اگر به دنبال کتاب‌های کودک و نوجوان با محتوایی قابل قبول و مناسب هستید، پیشنهاد می‌کنیم سری به فروشگاه‌های کانون پرورش فکری کودک و نوجوان در سراسر کشور بزنید. کتاب‌های انتشارات کانون معمولاً از استانداردهای لازم برخوردارند. انتشارات علمی و فرهنگی نیز مجموعه خیلی خوبی از کتاب‌های حوزه کودک و نوجوان را با عنوان کتاب‌های پرنده‌ای منتشر کرده است. انتشارات قدیانی نیز از بهترین‌های کتاب کودک و نوجوان به‌شمار می‌آید.

مجموعه داستان دگرگونی

در میان هزاران عنوان کتابی که در یکی، دو سال اخیر راهی بازار کتاب شده است، مجموعه چهار جلدی «داستان دگرگونی» را برای معرفی انتخاب کردیم. این مجموعه از کتاب‌های علمی رده سنی کودک و نوجوان به‌شمار می‌آید که

کمیل انتظاری

• روزنامه نگار •

تقریباً دو هفته‌ای است که تعطیلات تابستانی مدارس شروع شده و پُرکردن اوقات فراغت فرزندان به دغدغه بیشتر پدر و مادرها تبدیل شده است. برخی از والدین کودکان را در کلاس‌های مختلفی مانند ورزشی و آموزشی ثبت‌نام کرده‌اند و برخی دیگر بازی‌های مهیج رایانه‌ای را بهترین راه برای سرگرم کردن فرزندان‌شان یافته‌اند. با این استدلال که بهتر است فرزندان در خانه مانده و از خطرات بازی و سرگرمی در پارک و کوچه در امان بمانند. این گونه پدر و مادرها هم خیالشان راحت است و به کارشان می‌رسند. البته ما کاری به این مسائل و پیامدهای آن نداریم، فقط قصد داریم در این مطلب یک انتخاب دیگر پیش‌روی والدین و بچه‌ها بگذاریم: خواندن کتاب! برای این منظور باید بچه‌ها را به خواندن کتاب ترغیب کرد، کاری که برای ما والدین کتاب‌خوان آسان نخواهد بود.

زمانه عوض شده

در همین ابتدا باید تأکید کنیم که قصد ما معرفی کتاب‌ها و داستان‌هایی نیست که در کودکی خوانده‌ایم یا برایمان خوانده‌اند. بله، ما با آن کتاب‌ها خیلی کیف می‌کردیم و به خیالمان این کتاب‌ها بهترین‌های تمام دوران‌هاست و همه کودکان باید آن‌ها را بخوانند! دقیقاً مثل کارتون‌هایی که در دوران کودکی دیده‌ایم و تصور می‌کنیم روی دست کارتون‌هایی مثل دکتر ارنست، مهاجران، پینوکیو، پسر شجاع و چه و چه، انیمیشنی ساخته نشده است. شاید با خودمان بگوییم کتاب کودک و نوجوان فقط «شازده کوچولو»، «قصه‌های مجید»، «قصه‌های خوب برای بچه‌های خوب»، «ماهی سیاه کوچولو» یا «تام سایر و هاکلبری فین» و...! اما فراموش نکنیم که زمانه عوض شده و بچه‌ها دیگر طالب این قصه‌ها نیستند. بچه‌های این نسل داستان‌ها، قهرمان‌ها و روایت‌های خودشان را می‌خوانند و پندهای شعارگونه دستوری را بر نمی‌تابند. برای همین کارتون‌هایی که می‌بینند با آنچه ما در کودکی می‌دیدیم تفاوت دارد.

کتاب‌های مناسب را از کجا پیدا کنیم؟

آن قدر کتاب برای گروه‌های مختلف سنی کودک و نوجوان زیاد است که انتخاب از میان آن‌ها کار آسانی نیست. برای همین، پیشنهاد می‌کنیم اگر قصد تهیه کتاب برای فرزندان‌تان دارید سری به دو، سه پایگاه اینترنتی جامع و کاملی که در این حوزه وجود دارد بزنید. سایت «کتابک» (ketabak.org) اطلاعات مفیدی در این زمینه در اختیار شما قرار می‌دهد. کتابک بر آن است که راهنما و یابوری برای گزینش مواد خواندنی مناسب برای کودکان و نوجوانان ایرانی باشد. «موسسه فرهنگی، هنری و پژوهشی تاریخ ادبیات کودکان» هم سایتی با نام «هدهد» راهنمائی کرده که به قول مسئولانش تا زمان‌های چندمنظوره برای دسترس پذیر کردن فرآورده‌های فرهنگی کودکان و نوجوانان است. یکی از ابتکارات جالب «هدهد» معرفی بسته‌های موضوعی کتاب